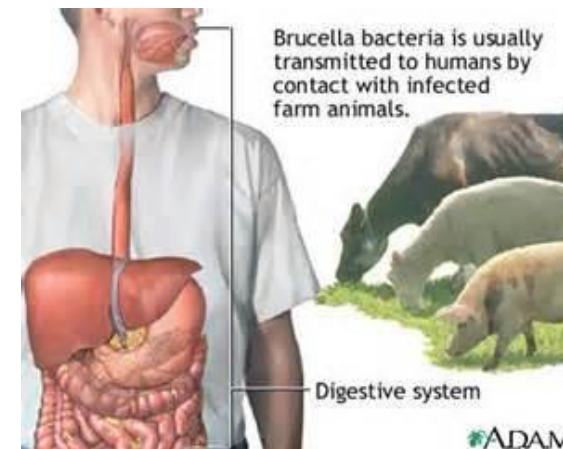

شبکه بهداشتی درمانی پژوهشی کوآر
واحد پیشگیری و مبارزه با بیماریها

تب مالت انسانی (بروسلوز)

گروه هدف: عموم مردم

تعریف بیماری

تب مالت یا بروسلوز یک بیماری میکروبی واگیر دار مشترک بین انسان و دام است که از گاو، گوسفند و یا بزهای آلوده و عفونی شده، به انسان انتقال می یابد. به افتخار آقای دکتر بروس که مطالعات مهم بر روی بیماران مبتلا به تب مالت انجام داد نام «بروسلا» برای باکتری عامل بیماری و اصطلاح بروسلوزیس برای این بیماری انتخاب شده است. ترشح بروسلا در شیر و ترشحات زایمانی و تناسلی حیوان آلوده عامل شایع و اصلی انتقال بروسلا به انسان می باشد این بیماری در تمام فصول سال وجود دارد اما در بهار و پاییز یعنی زمان زایش و شیردهی دامها بیشتر دیده می شود. این بیماری علاوه بر ایجاد مشکل در انسان، به علت ایجاد سقط جنین در دام، کاهش وزن، کاهش تولید شیر، عقیمی و نازایی و از دست رفتن ارزشهای اقتصادی دامهای مبتلا، همواره از دو بعد اقتصادی و بهداشتی مورد توجه قرار می گیرد.

راههای انتقال بیماری به انسان:

عامل این بیماری می تواند از راه دستگاه گوارش، تنفس و همینطور از راه جلدی به بدن انسان وارد شود که عبارتند از:

- ۱- تماس پوست دارای خراش و زخم یا تماس مخاط (ملتحمه چشم) با ترشحات، بافت های آلوده دامی، شیر نجوشیده و غیر پاستوریزه، محصولات گوشتی تازه و همچنین مصرف جگر خام
- ۲- تنفس گرد و غبار آلوده در هوای آغل و اصطبل، کشتارگاه، مراکز جمع آوری شیر و آزمایشگاه.
- ۳- مصرف شیر خام و فراورده های آلوده خصوصاً پنیر تازه، سر شیر، خامه و آغوز
- ۴- قرار دادن چاقو در دهان هنگام ذبح دام
- ۵- آلوده بودن ظروف مورد استفاده در حین شیر دوشی

علائم بیماری در انسان:

بیماری در انسان در موارد شدید و حاد خود را به صورت یک بیماری تب دار (ناگهانی و تدریجی) نشان می دهد و در صورت عدم تشخیص بیماری ادامه یافته و به سمت یک بیماری مزمن و ناتوان کننده با عوارض شدید و گاهی مرگبار پیشرفت می نماید، به همراه تب علائم دیگری مثل لرز، سردرد، درد در مفاصل، ضعف شدید و یا تعریق فراوان نیز وجود دارد از سایر علائم همراه می توان به دردهای

مبهم پراکنده در تمام بدن، کاهش وزن، سستی و بی حالی، دردهای مفصلی، سردرد و کمردرد اشاره کرد

علائم بیماری در دام:

سقط جنین علامت اختصاصی بروسلوزیس در حیوانات است که در اواخر آبستنی اتفاق می افتد. دیگر علائم بیماری در حیوان ماده جفت ماندگی و در حیوان نر التهاب بیضه و تورم مفصل می باشد.

درمان و عوارض:

هر چند تعداد کمی از بیماران ممکن است بطور خود به خودی خوب شوند اما تشخیص و درمان زود هنگام و طولانی مدت در بیماری تب مالت یک اصل است چرا که هر چه درمان دیرتر (تاخیر بیش از ۳۰ روز) شروع شود احتمال بروز عوارض و عود حتی با درمان مناسب بیشتر می شود. طول دوره درمان بروسلوزیس حداقل ۸ هفته می باشد، لازم به ذکر است بیماری در دام درمان نمی شود و اساس مبارزه بر آزمایش خون و ذبح دام بیمار می باشد. از عوارض بیماری می توان به عوارض استخوانی-مفصلی، عوارض گوارشی، عوارض طحالی، درد

شکم، اسهال، یبوست، عوارض عصبی، عوارض قلبی-عروقی، ضایعات چشمی و پوستی و... اشاره کرد.

پیشگیری در انسان:

از آنجایی که تاکنون واکسن مناسب برای پیشگیری از تب مالت ساخته نشده است موارد ذیل جهت پیشگیری توصیه می شود.

۱- خودداری کردن از مصرف محصولات دامی خام و دست زدن به لاشه های آلوده و همچنین استفاده از وسایلی نظیر دستکش، عینک حفاظتی، لباس بلند پوشاننده پلاستیکی (گان) و ماسک محافظ صورت در تماس با بافت های آلوده و ترشحات رحمی دام سقط شده

۲- واکسیناسیون حیوانات واجد شرایط و شناسایی حیوانات آلوده با استفاده از آزمایش های سرمی و جداسازی آنها از سایر حیوانات توسط اداره دامپزشکی

۳- اصلاح عادات نادرست غذایی مانند مصرف بیضه گوسفند (دنبلان) جگر خام و پنیر تازه محلی

۴- عدم تماس مستقیم کودکان با نوزادان تازه متولد شده حیوانات (گوساله، بزغاله، بره) و مثانه حیوانات ذبح شده

۵- استفاده از شیر و فراورده های لبنی پاستوریزه و یا جوشاندن شیر تازه حدود ۵ دقیقه پس از شروع جوش آمدن

۶- در صورت دست زدن به لاشه ها و یا ترشحات و همچنین قبل از دوشیدن شیر دستها را تا آرنج با آب و صابون به طور کامل بشویید.

۷- از گوشت خام و بقایای حیوانات ذبح شده و یا لاشه هایی که احتمال آلودگی دارند به هیچ عنوان برای تغذیه سگ ها استفاده نگردهد.

۸- دام های تلف شده (سقط شده) و ترشحات رحمی دامهای آلوده را سوزانیده و سپس به طور بهداشتی دفن شود.

۹- در موقع نظافت دامداری، دهان و بینی خود را با پارچه تمیزی بپوشانید.

